

Haagse Vogelbescherming

Jaarverslag 2018

Ereleden

Dr. A. Schierbeek; P. Meyburg; Dr.Ir. J.E. Carrière; S.G.A. Doorenbos; J.P. Strijbos; H. van Dongen; W.M. Lans; A. van der Laan; J. Rijnveld; H.G. Bolten; mevr. F.J. Bolten-Hinrichs; A.J. Renes; M.H. de Groot; mevr. M.A. de Groot-van Hoogezand (allen overleden).
F.H.C. Hoogerhoud (sinds 1999)
T.P.J. Loorij (sinds 2010)

Bestuur per 31-12-2018

Hans Elders (voorzitter)
Jeroen Melcherts (secretaris)
Rob de Jong (penningmeester)
Rogier Mos (lid)
Frits IJzendoorn (lid)
John Woudstra (lid)

Postadres Haagse Vogelbescherming (HVB)

Heliotrooplaan 15, 2555 MA Den Haag

Ledenadministratie

Rob de Jong
e-mail: hvbledenadm@gmail.com

Contributie

leden € 15,- per jaar
jeugdleden tot 18 jaar gratis
lidmaatschap voor het leven: eenmalig € 250,-
IBAN: NL49 INGB 0000 2752 00

Alarmnummers milieuzaken

Voor spoedeisende zaken als kappen en snoeiwerkzaamheden in de broedtijd

Den Haag noord en centrum:

Adri Remeeus, T: 06 - 53 425 602

Den Haag zuidwest:

Ruud van der Waard, T: 06 - 47 460 159

Leidschendam-Voorburg:

Martin van de Reep, T: 06 - 55 781 030

Algemene informatie

info@haagsevogels.nl

www.haagsevogels.nl

Vogelopvang De Wulp

Heliotrooplaan15, 2255 MA Den Haag

T: 070 - 323 15 68

info@vogelopvangdewulp.nl

www.vogelopvangdewulp.nl

Inhoud

Voorwoord.....	3
Financiën.....	4
Toelichting op de balans en exploitatie-rekening 2018.....	5
Ledenadministratie	6
Postmaster.....	6
Redactie en PR commissie	7
Commissie Excursies en Lezingen (CEL).....	8
Vogelopvang De Wulp.....	10
Commissie Veldwerk.....	13
Commissie Inventarisatierapport.....	15
Project ringen ooievaars	16
De jeugdcommissie	21
Project MUS (Meetnet Urbane Soorten).....	22
Samenstelling commissies per 31 december 2018	23
Uitnodiging Algemene Ledenvergadering op 8 april 2019.....	24

Foto's omslag (van boven naar beneden):

1. Omgewaaide haagbeuk wordt verzaagd in Vogeltuin Marlot (foto Boudewijn Schreiner)
2. Jonge ooievaars ringen bij Manege Berestein (foto Gera Nieland)
3. CEL-excursie Tiengemeten (foto Muriel Kommer)
4. Besmeurde zwanen wassen na olieramp Rotterdam (foto archief vogelopvang)
5. Jonge huismus op de weegschaal in De Wulp (foto Sharon Lexmond)

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van onze vereniging. Terugkijkend op het afgelopen jaar durf ik te stellen dat de HVB in nog rustiger vaarwater is gekomen. En die bestuurlijke rust in onze vereniging vertaalt zich in een goede sfeer, in nieuwe initiatieven en vrijwilligers en in positieve energie. Ik spreek de hoop uit dat ook in 2019 onze interne discussies - met behoud van scherpte - op een constructieve, respectvolle manier zullen worden gevoerd.

Terugkijkend op 2018 wil ik stilstaan bij een paar onderwerpen en gebeurtenissen. Tot groot genoegen van het bestuur mochten we, net als in 2017, opnieuw een kleine stijging van het aantal leden noteren. Een hoopgevende trend. Met een ledenwerfcampagne via sociale media op komst, hoop ik over een jaar te kunnen rapporteren dat we weer boven de 1000 leden zitten.

De financiële situatie van de HVB mogen we als gezond typeren. Opnieuw werd de HVB bedacht met een aantal substantiële legaten waarmee de kosten van Vogelopvang De Wulp kunnen worden opgevangen. De Vogelopvang verzet veel werk. Het aantal opgevangen vogels in 2018 kwam voor het eerst uit boven de 10.000! Veel zwanen – slachtoffers van de olieramp in de Rotterdamse haven – werden opgevangen en de mysterieuze spreuwensterfte in het Huygenspark zorgde voor extra drukte. Maar de Vogelopvang is gelukkig niet het enige onderdeel van de vereniging dat goed loopt.

Met trots kijkt het bestuur naar de inspanningen van de Commissie Veldwerk, naar onze bijdrage aan het Ooievaarsproject, de inventarisaties, het fraaie excursie- en lezingenprogramma van de CEL en het

MUS-project. Op de volgende bladzijden leest u er meer over.

Op verschillende fronten wordt gewerkt aan het verbeteren van onze communicatie. Wat betreft de communicatie naar leden is de digitale nieuwsbrief de Ganzenvaar - een aanvulling op ons kwartaalblad De Wulp - in een nieuw jasje gestoken. Naar buiten toe richten we ons via persberichten en artikelen op de regionale media en wijkbladen. Onze website www.haagsevogels.nl wordt in de loop van 2019 nog verder verbeterd. Eind 2018 is een begin gemaakt met Facebook, een medium waarmee onze Vogelopvang op een boeiende manier in tekst en beeld verslag doet van haar werk. De HVB Facebookpagina's gaan een rol spelen in de werving van nieuwe leden. Onze contacten met de plaatselijke overheden en organisaties op gebieden die raakvlakken hebben met het werk van de HVB worden goed onderhouden en waar zinvol, uitgebreid.

Het bestuur blijft streven naar een 'brede' vereniging. Dat wil zeggen dat de expertise van onze veldmensen - de HVB-ornithologen - samen met de ervaring van onze Vogelopvang de kern van de HVB vormen. Er is aandacht voor zowel biotoop- als voor soortbescherming, maar ook voor de opvang van gewonde vogels. In onze vereniging is plaats voor iedereen die vanuit verschillende motieven wil bijdragen aan het welzijn van onze vogels en zorg heeft over en voor hun leefomgeving. Namens het bestuur van de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken spreek ik de wens uit velen van u te mogen begroeten op onze Algemene Ledenvergadering.

Hans Elders, voorzitter HVB

Financiën

EXPLOITATIEREKENING	2019	2018	2018	2017
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten				
Contributies (incl. extra bijdragen)	18.000	19.537	18.000	18.708
Donaties (vogelopvang)	11.500	29.187	9.500	14.705
Legaten, erfstellingen, schenkingen	0	84.183	45.000	332.776
Opbrengst vermogen	0	200	500	809
	29.500	133.107	73.000	366.999
Lasten				
Organisatie	-3.500	-6.425	-3.000	-3.394
Publiciteit	-10.500	-9.441	-10.750	-11.440
CEL	-2.020	-2.009	-1.550	-1.587
Veldwerk	-4.400	-7.706	-3.400	-4.176
Exploitatie vogelopvang 'De Wulp'	-127.350	-129.940	-117.650	-117.694
	-147.770	-155.520	-136.350	-138.290
Saldo van baten en lasten	-118.270	-22.413	-63.350	228.709
Toedeling van baten en lasten				
Vereniging				
Inkomsten (contributies , rente e.d.)	18.500	19.737	18.500	19.518
Uitgaven	-20.420	-25.581	-18.700	-20.596
	-2.420	-5.844	-200	-1.079
Vogelopvang 'De Wulp'				
Inkomsten (donaties, vogelpot, acties)	11.500	29.187	9.500	14.705
Uitgaven	-127.350	-129.940	-117.650	-117.694
	-115.850	-100.753	-108.150	-102.989
Uitzonderlijke baten en lasten				
Erfstellingen, legaten, schenkingen	0	84.183	45.000	332.776
Resultaat Haagse Vogelbescherming	-118.270	-22.413	-63.350	228.709
Resultaatbestemming				
toevoeging aan continuïteitsreserve				228.709
onttrekking aan continuïteitsreserve	118.270	22.413	63.350	
BALANS PER 31 DECEMBER		2018		2017
na resultaatbestemming				
Liquide middelen		878.760		886.542
Vorderingen en overlopende activa		4.291		2.962
Totaal activa		883.051		889.504
Continuïteitsreserve		857.428		879.842
Schulden en overlopende passiva		25.623		9.662
Totaal passiva		883.051		889.504

Toelichting bij de balans en de exploitatierekening

Dankzij hogere ontvangsten uit erfstellingen en enkele aanzienlijke incidentele baten bij Vogelopvang De Wulp hebben wij het jaar 2018 kunnen afsluiten met een ruim € 40.000 lager tekort dan voorzien. Ook in 2018 hebben veel leden een extra bijdrage boven de contributie volstaan.

De hogere uitgaven bij Veldwerk ad € 4.000 zijn toe te schrijven aan met name de uit-

gaven voor de zaagcursus die drie veldwerkers met succes hebben gevolgd en de bijdrage van de vereniging in de aanschafkosten van beschermende kleding voor hen.

De overschrijding van de begroting met € 3.000 bij de post Organisatie is volledig toe te schrijven aan de getroffen voorziening voor hoogst noodzakelijk onderhoud aan de 'Boomkruiper' waar met name de kozijnen aan vervanging toe zijn.

Vogelopvang 'De Wulp'	2019	2018	2018	2017
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten				
Donaties	10.000	26.742	8.000	10.930
Vogelpot en overige acties	1.500	2.444	1.500	3.775
	<u>11.500</u>	<u>29.187</u>	<u>9.500</u>	<u>14.705</u>
Lasten				
Uitgaven t.b.v. vogels	-24.000	-23.306	-21.500	-23.242
Medewerkers en vrijwilligers	-66.000	-66.327	-63.000	-56.024
Overige kosten	-37.350	-40.307	-33.150	-38.428
	<u>-127.350</u>	<u>-129.940</u>	<u>-117.650</u>	<u>-117.694</u>

Bij Vogelopvang De Wulp zijn het vooral de overige kosten van de opvang van de vogels (dus niet zozeer de kosten van vogelvoer en medicijnen) die voor overschrijding van het budget hebben gezorgd. Hier is overigens bewust voor gekozen om door middel van eigen onderzoek de dikwijls onverklaarbare oorzaak van het overlijden van de vogels te kunnen achterhalen. De aanschaf van specifieke apparatuur is mede mogelijk gemaakt door een gerichte donatie.

Verder heeft ook onderhoud en vervanging c.q. verbetering van de inventaris van de vogelopvang tot een overschrijding van de begroting met zo'n € 7.000 geleid ondanks dat het merendeel van het werk in eigen beheer is gedaan en wij ook hier een gerichte donatie mochten ontvangen.

Het bestuur stelt voor het resultaat over 2018 ad negatief € 22.413 en het begrote resultaat over 2019 ad negatief € 118.270 te onttrekken aan de continuïteitsreserve.

	2019	2018	2017
Continuïteitsreserve stand per 1 januari	857.428	879.842	651.132
toevoeging			228.709
onttrekking	-118.270	-22.413	
stand per 31 december	<u>739.158</u>	<u>857.428</u>	<u>879.842</u>

Ledenadministratie

Stand van zaken per	31-12-2018	31-12-2017
Ereleden	2	2
Gewone leden	899	892
Familieleden	30	27
Lid voor het leven	30	30
Jeugdleden	13	8
Totaal	974	959

Voor het eerst sinds jaren is het aantal HVB-leden in 2018 licht gestegen.

Rob de Jong

Postmaster

Het aantal binnengekomen berichten is ongeveer gelijk aan dat van vorig jaar, nl. 344. De meeste waren louter ter informatie. Een aantal vragen konden zelf beantwoord worden, andere werden doorgespeeld naar leden van de vereniging die meer expertise hebben op het gebied van de vraag.

Hieronder een samenvatting van de aard van de berichten:

Ingekomen berichten	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nieuwsbrieven	95	92	97	106	114	99	40	30	40
Persberichten	30	32	43	48	35	31	14	7	5
Vragen	110	114	68	78	69	106	85	93	96
Ter informatie	205	180	228	250	210	255	258	211	203
Totaal	440	418	436	482	428	491	397	341	344

Enkele in het oog springende onderwerpen waren:

- paartje scholeksters nestelt op groendak tuinhuisje
- verzoeken om info over en bestellingen voor nestkasten en mussenstraten
- plan herinrichting Koekamp
- huismussenpopulaties in gevaar door nieuwbouw
- meldingen over ooievaarsnesten
- houtsnip in tuin in Voorburg
- geen merels meer in de tuin

Loes Loorij

Redactie en PR-commissie

In 2018 verscheen ons ledenblad De Wulp vier maal, niet verwonderlijk voor een kwartaaluitgave... Aan kopij geen gebrek, de Wulpen telden in 2018 resp. 40, 32, 36 en nog eens 36 pagina's. De samenstelling en eindredactie lag bij Foeke Zeilstra, Loes Loorij en Germaine Pasmans.

In het augustusnummer was een folder opgenomen over de 84 meest voorkomende vogels in Nederland. U vindt pdf's van de Wulpen en de folder op www.haagsevogels.nl.

Vanuit PR-oogpunt was het bezoek van burgemeester Pauline Krikke in januari aan Vogelopvang De Wulp een succes. Het betekende positieve publiciteit voor de HVB.

De redactie publiceerde 6 artikelen in het wijkblad Benoordenhout dat in een oplage van ruim 9000 huis aan huis wordt verspreid. De artikelen - geschreven door Foeke Zeilstra - werden positief ontvangen en werden verrijkt met prachtige kleurenfoto's van Boudewijn Schreiner en Adri de Groot. Ze zijn te vinden op de site van de wijkvereniging. Voor een HVB-wandeling voor niet-leden in Clingendael en Oosterbeek komend voorjaar gaven

zich tot op heden 24 belangstellenden op. Achterliggend doel is om het werk van de HVB bekend te maken en leden te werven. Een mailing rond de 14 typen nieuwe HVB-nestkasten haalde verschillende wijkbladen. De kop was 'help de woningnood onder onze vogels te lenigen'.

Ons digitale bulletin de Ganzenveer wordt aan ruim 140 HVB-ers en vrijwilligers toegezonden. In 2018 kwam de Ganzenveer negen maal uit. Eind 2018 is de Ganzenveer in een nieuw jasje gestoken.

Eind 2018 zijn de eerste plannen voor een ledenwerfcampagne in het voorjaar van 2019 gemaakt. Bij de brainstorm daarover sprong Caroline Walta bij. De campagne zal met als vertrekpunt de HVB Facebookpagina, worden gevoerd via sociale media. Op bescheiden schaal wordt geëxperimenteerd met een HVB Instagram en -twitteraccount.

De productie van dit jaarverslag gelijktijdig met de voorbereidingen voor De Wulp van februari 2019 geeft aan het eind van 2018 en het begin van 2019 veel drukte voor het redactieteam.

Foeke Zeilstra

Commissie Excursies en Lezingen 2018

De samenstelling van de commissie is dit jaar gewijzigd. Rita Mens is in het voorjaar de CEL komen versterken in de functie van secretaris. Er werd dit jaar drie keer vergaderd. Ook kwam de commissie in een kleinere samenstelling drie keer bijeen om de excursies voor te bereiden. Er zijn dit jaar 34 excursies georganiseerd: 18 dag-excursies en 16 (lange) ochtendexcursies. Gemiddeld namen 13 mensen deel aan iedere excursie. De meeste waren in Zuid-Holland. Er waren vijf excursies in Noord-Holland, Flevoland, Brabant en Zeeland.

Excursies

In de winter zijn excursies gehouden naar de Reeuwijkse Plassen, de Oostvaardersplassen, langs het Markermeer, Munnikenspolder en de Ruygeborg, Clingendaal, Buytenpark in Zoetermeer. In het voorjaar zijn de volgende gebieden bezocht:

Klein Profijt, Berkenwoudse Driehoek, Tiengemeten, Kampina, Quakjeswater, Achterbos, Langeveld en de Blink. Er was een vaarexcursie in de Nieuwkoopse plassen. Begin mei is in de vroege ochtend de jaarlijkse nachtegalenexcursie gehouden in Meijndel. In de zomer zijn excursies gehouden naar de Zouweboezem, Tholen

Goudhaan

Foto: Muriel Kommer

Bij het Markermeer...

en Sint Philipsland, Berkheide en Park Sorghvliet. In de herfst waren er excursies naar de Coepelduinen, Lusthof de Haeck, Bentwoud, Oostvoorne, de Wilck, de Ackerdijkse plassen en Clingendaal. In december is een excursie naar de Amsterdamse Waterleidingduinen en naar Lentevreugd gehouden. Het jaar werd afgesloten met het traditionele 'rondje Zuid-Holland' waarbij een aantal natuurgebieden in Zuid-Holland werd bezocht. Vier excursies konden helaas geen doorgang vinden.

Vogelherkenningscursus

Er werden dit jaar weer twee vogelherkenningscursussen gegeven door Eduard Opperman. In het voorjaar een algemene vogelherkenningscursus en in september/

Foto: André Kommer

Tureluur

oktober een cursus over de vogeltrek in het najaar. Na de drie lesavonden werd een ochtendexcursie gehouden om het geleerde in de praktijk te brengen. Het aantal deelnemers bedroeg 30 per cursus.

Vroege vogelwandelingen in april

Op de donderdagochtenden in april zijn in het Westduinpark weer de vroege vogelwandelingen gehouden onder leiding van Ton Haase. Er is steeds een grote opkomst: gemiddeld trekken de ochtenden 25 deelnemers.

Lezingen

Omdat het Benoordenhuis eind 2017 niet meer beschikbaar was voor onze lezingen, is vanaf januari 2018 gekozen voor de Maranathakerk. Toen echter bleek dat de ruimte in het Benoordenhuis weer wél beschikbaar was, zijn de lezingen van oktober en november weer daar gehouden. Maarten Souverijn heeft dit jaar zes lezingen georganiseerd.

Januari: *'Papoea Nieuw-Guinea'* door Laurens Steijn.

Februari: lezing bij het verschijnen van het boek *Berkheide* door G. Ommering en G. van de Bent.

Maart: *'Van Burgenland tot Bükk'* door Joke Stuurman.

September: *'Kamtsjatka, Commandeur-eilanden en de Koerilen'* door Laurens Steijn.

Oktober: *'Namibië...dwars door Damaraland en Etosha'* door Peter Grobben.

November: *'Macedonië'* door Josien Schenkels.

De avonden trokken gemiddeld 30 belangstellenden.

Namens de CEL, Renée Lankhorst

Vogelopvang De Wulp

Meer dan 10.000 patiënten in 2018

2018 was voor ons op de vogelopvang een jaar dat wij niet snel zullen vergeten! Er is bijna te veel gebeurd om op te noemen, maar een aantal hoogtepunten wil ik nog even extra benoemen.

We begonnen het jaar zoals altijd met een paar maanden waarin het rustiger was. Rust waarin wij allerlei achterstallige klusjes oppakken. Denk aan tijdrovende klussen zoals het vervangen van verenpakketten – u heeft daarvoor in de Wulp kunnen lezen – onderhoud aan de bassins en filtersystemen etc. Kortom, wij maken de opvang klaar voor de verwachte aankomende voorjaarsdrukte!

Jonge reiger

De eerste jonge eendjes komen binnen en niet lang daarna volgen de eerste merels. Dan is het wachten op de eerste gierzwaluw en begint het écht! En die eerste 'zwaluw', dat was een heel bijzondere. Op 25 april kwam een *alpengierzwaluw* binnen! Het is geen geheim dat wij gek zijn op gierzwaluwen, maar een alpengierzwaluw hebben wij nog nooit in de opvang gehad! Sterker nog, geen enkele

Een alpengierzwaluw in de opvang

Nederlandse vogelopvang heeft deze soort ooit binnen gekregen. Met 63 waarnemingen in Nederland in totaal, was dit de eerste die op de grond terecht kwam en met een Nederlandse ring weer is losgelaten. Dat was een zeer bijzondere start van het seizoen 2018.

Langzaamaan kregen we ook van andere vogelsoorten de jongen binnen en stroomde de babykamer vol. Met een geweldig team van 'babyvoerders' lukte het toch weer om het rooster vol te krijgen. Op het hoogtepunt van het 'mezenbroedseizoen' hadden we zo'n 130 mezenjongen in de babyroom. En dan moet je be-

Jonge ransuilen

denken dat in dezelfde kamer ook nog tientallen heggenmussen-, roodborsten-, kwikstaart-, winterkoningen-, merel- en spreeuwenjongen ongeduldig wachtten op hun voerronde die ieder half uur tot drie kwartier plaatsvond. Oh ja, en dan moesten alle hokken en nestjes ook nog worden schoongemaakt.

In de kamer tegenover de baby's groeiden het seizoen een paar honderd kraaien, kauwen, eksters en gaaijongen op. In de kamer ernaast gebeurde hetzelfde maar dan met duiven. In mei kregen we ongeveer van iedere vogelsoort tegelijk jongen binnen. Het wachten was alleen nog op de meeuwen. Veelal aangevallen door hond of kat en soms ook onterecht van de grond geraapt. In het laatste geval geven we de jongen zoveel mogelijk terug aan de brenger met de opdracht om het 'gestolen kind' te herenigen met de ouders. Ook zijn we in deze maand veel bezig met het terugplaatsen van 'uitbehandelde' jongen bij hun ouders. We zijn voor vele takkelingen tijdens de schemer op zoek gegaan naar de ouders en hebben de jongen teruggeplaatst. De avonden erna zijn we teruggegaan om na te gaan

of de terugplaatsing geslaagd was. Op één na is het gelukkig in alle gevallen gelukt. Datzelfde deden we met de zwanen- en ganzenjongen. Het lijkt misschien erg veel moeite, maar het scheelt ons ruimte, tijd, geld en het allerbelangrijkst: het dier groeit op bij de ouders! Wij doen wel ons best maar ouders kunnen het beter!

Begin juni start het meeuwenseizoen! Op 24 juni bereikt ons het dramatische bericht dat in de haven van Rotterdam een olieramp had plaatsgevonden. We hebben er een artikel over geschreven in De Wulp van augustus 2018.

Besmeurde zwanen wassen

Doordat we onze jonge eendjes konden meegeven aan het Ganzenparadijs in Drenthe hadden we plaats om tijdelijk 80 besmeurde zwanen eerste hulp te verlenen. Al snel kwam daarbij de vraag van de Vogelklas Karel Schot uit Rotterdam of wij hun 'lastige' vogeljongen (gierzwaluwen, mezen, spechten, winterkoningen, roodborsten) wilden opvangen. In de daarop volgende weken waren Lizzy en ik regelmatig te vinden op de tijdelijke opvang in Hoek van Holland én uiteraard ook op onze thuisbasis, waar nog steeds vele Rotterdamse patiënten binnenkwamen bovenop onze 'eigen' patiënten.

Ondertussen bleven wij ook groepen 'gemakkelijke' patiënten (meeuwen en

eenden) uitplaatsen naar andere opvangcentra zodat wij zelf ook nog een beetje ademruimte hadden.

De laatste zwanen worden vrijgelaten

Op 23 juli is de laatste groep zwanen losgelaten en gingen we dan ook van de stand 'heksenketel' naar 'normale drukte'. Vanaf dat moment konden we de volgende twee maanden veel jongen gaan loslaten en kwamen er (afgezien van meeuwen) minder vogels binnen dan dat er vertrokken. In augustus mochten we nog even bij dierenarts John Woudstra op bezoek om onder narcose een jonge gierzwaluw te voorzien van nieuwe veren zodat we hem op tijd voor de trek vrij konden laten.

De dierenambulance kwam op 19 oktober met een melding over vreemde spreuwensterfte in het Huijgenspark in Den Haag. In de weken daarna kregen wij in totaal zo'n 350 dode spreuwen binnen van die locatie. Onderzoeken zijn

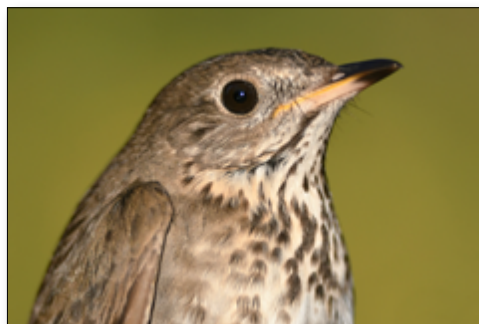

Een zak vol dode spreuwen

gestart en een waar mediacircus barstte los. Verschillende nieuwszenders hadden vragen of wilden langskomen voor opnames of foto's. Meer over de spreuwen kunt u lezen in de februari uitgave van 'De Wulp'.

Het jaar 2018 begon met een bijzondere patient, de alpengierzwaluw, maar we konden het seizoen er ook mee afsluiten! Een *grijswangdweroglijster* deed onze opvang aan! De eerste waarneming in Nederland ooit!!! En we konden deze zeldzaamheid gelukkig ook nog eens na zijn herstel van een schouderblessure, in goede gezondheid vrijlaten.

De rust voor onze vrijwilligers is weer

Grijswangdweroglijster

terug. Behalve voor Pieter van Klaveren. Velen zullen hem wel kennen. Hij werkt de vogeladministratie en zorgt dat alle vogels in ons computersysteem worden ingeschreven. Hij is momenteel bijna klaar met alle inschrijvingen van de binnengekomen vogels in 2018 en kan ons melden dat we de 10.000 aangetikt hebben! En dan tellen we de 80 oliezwanen en 350 dode spreuwen niet eens allemaal mee. Het is een gigantisch druk jaar geweest dat we hebben afgesloten met een gezellig diner op 2^e kerstdag. Wij – de staf en vrijwilligers van de vogelopvang – kijken met een goed gevoel terug op het jaar 2018. Wij zijn benieuwd wat 2019 ons allemaal gaat brengen...

Sharon Lexmond

Commissie Veldwerk

De commissie heeft zes keer vergaderd in de Boomkruiper. De vergaderonderwerpen verlopen volgens een vaste agenda; mededelingen, stand van zaken met betrekking tot de vogelrustgebieden, inventarisatierapport, financiën, externe contacten en rapportage van stadsvogeladviseur Martin van de Reep. Het gaat dan over zijn projecten voor onder andere het plaatsen van nestkasten voor mussen en gierzwaluwen in verschillende locaties in Den Haag en omgeving. Bestuursleden Hans Elders en Jeroen Melcherts hebben in december de Veldwerk vergadering bijgewoond.

Inventarisatierapport

De telgegevens van broedvogels zijn ingezameld door Ruud van der Waard en verwerkt door Wim Kooij, André Saanen en Boudewijn Schreiner in het inventarisatierapport 2017. Een groot deel van de BMP-telgegevens is doorgestuurd naar SOVON en beschikbaar in de Landelijke Databank Flora en Fauna.

Vogelrustgebieden

De Witte vlek, het eilandje in De Uithof en de oeverzwaluwwand zijn opgeheven als vogelrustgebied.

André van der Laantuin

Het nieuwe plantmateriaal is dit keer goed aangeslagen. Tijdens twee werkdagen is de fundering gemaakt voor de schuilhut, maar er is gewacht met het plaatsen hiervan omdat het terrein nog niet kan worden afgesloten. Nieuwe paden zijn gerealiseerd en er werd veel snoeiwerk verricht. Marco Simonis en Frank Kremer zijn aangesteld als beheerders.

Jan Gemmink, die jaren lang beheerder

was van de tuin werd als dank in het zonnetje gezet door Boudewijn Schreiner, Hetty Mos en Ap Mos tijdens een gezellige bijeenkomst bij Jan thuis.

Henk van Dongen

Het dak van de observatiehut in het Henk van Dongen reservaat is vervangen. Schade aan het hekwerk door een omgevallen es is door de beheerder hersteld.

Vogeltuin Marlot

Er werd veel stormschade hersteld en omgevallen bomen opgeruimd.

Overvoorde

Er is subsidie ontvangen voor het kappen van bomen. Opruimwerkzaamheden zijn gepland voor de komende werkdag in januari 2019.

Dr. Abraham Schierbeektuin

Hetty Mos en haar helpers hebben weer het jaarlijks terugkerend snoeiwerk gedaan en in 2018 zijn er rondleidingen geweest voor belanghebbenden.

Financiën

Met de komst van twee nieuwe jonge beheerders Marco Simonis en Frank Kremer voor de André van der Laantuin diende zich de mogelijkheid aan om hen samen met leeftijdgenoot en beheerder Rogier Mos, een motorzaagcursus te laten volgen. De kosten van de cursus, maar ook de aanschaf van beschermende kleding waren niet in de veldwerkbegroting opgenomen en zouden een forse overschrijding betekenen. Het bestuur onderkende gelukkig het belang van het ook in de toekomst hebben van voldoende gecertificeerde zagers binnen de HVB. We zijn

Omgewaaide haagbeuk in Vogeltuyn Marlot

verheugd dat het gelukt is om onze geleerden met drie goed opgeleide en uitgeruste zagers te versterken.

Vogelvoer

Vogelvoer is aan de reservaatbeheerders ter beschikking gesteld.

Nestkastenproductie

In 2018 is de productie van nestkasten overgenomen door Jeroen Melcherts.

Stadsvogeladviseur

Martin van de Reep heeft zijn uitgebreide kennis, kunde en netwerk zeer effectief gebruikt om op veel plaatsen in den Haag bouwlocaties van mussen te beschermen en extra nestkasten naar eigen ontwerp te plaatsen. Zo is er nu op Kijkduin een ‘mussentoren’, op de Valkenboskade werd een enthousiaste groep bewoners verblijd met een nestgelegenheid voor een kolonie

In lekgeraakt waadpak werden de haagbeuk takken uit het water gehaald

mussen en is er een aantal gierzwaluwkasten opgehangen in de stad. Hij houdt voortdurend contact met de gemeente en projectontwikkelaars en bouwers om ervoor te zorgen dat waar nodig vervangende nestgelegenheid wordt gecreëerd in nieuwbouwlocaties.

Externe contacten

Boudewijn Schreiner, Eric Wisse en Jeroen Melcherts hebben namens de HVB jaarlijks overleg gehad met de gemeente over het groenbeheer. Martin van de Reep is geregeld in gesprek met stadsecologen en het Zuid-Hollands Landschap.

Vogelwachersuitje

Een kleine groep vogelwachers ging in oktober 2018 naar Schouwen-Duiveland voor de jaarlijkse door de commissie Veldwerk georganiseerde excursie.

Commissie Inventarisatierapport

In 1987 verscheen er voor het eerst een afzonderlijk inventarisatierapport. Het kwam tot stand onder leiding van ons onvermoeibare erelid Tom Loorij. Tot dat moment waren er ook al vele jaren op rij waardevolle inventarisatiegegevens verzameld. Die maakten daarvoor deel uit van het algehele jaarverslag van de vereniging. Dat 'boekje' werd echter dikker en dikker door de groei van de hoeveelheid gegevens en de soms van uitgeschoten pen van de scribenten. Bovendien had Tom, niet helemaal verrassend met zijn jarenlange CBS-achtergrond, plannen met trendanalyses, speciale doorkijkjes naar themaonderwerpen en allerlei andere ideeën voor elk jaar weer een uitermate levendig rapport. Daar is hij uitermate goed in geslaagd.

Hij wilde de lat hoog/hoger blijven leggen. Enkele jaren terug, toen hij al een stapje terug had gedaan als samensteller, sprak Tom tijdens een lezing bij de jaarvergadering de volgende ambitie uit:

'Een rapport dat jaarlijks een compleet en kwantitatief overzicht biedt van de vogelstand in alle vogelrustgebieden van de Vereniging. Een rapport dat jaarlijks een representatief beeld geeft van de vogelstand in de belangrijkste groengebieden van Den Haag en randgemeenten - Een rapport dat qua vormgeving, uiterlijk en inhoud een visitekaartje is voor de Vereniging - Een rapport dat standaard dient gebruikt te worden bij alle besluitvorming betreffende zaken t.a.v. het beheer en inrichting van groengebieden'.

In zijn bescheidenheid verzuimde Tom Loorij te melden dat van deze aspiraties al veel was bereikt. Toch heeft het huidige gezicht achter het inventarisatierapport,

Ruud van der Waard, het geformuleerde streven krachtig doorgetrokken. De kwaliteit van de gepresenteerde gegevens is hoog, vrijwel alle tellingen zijn gebaseerd op de standaard BMP-methode van de Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland (SOVON). Alleen voor de reservaten leent deze methodiek zich niet vanwege

de relatief geringe omvang. Maar daar staat doorgaans een meer verfijnde toepassing van de telmethode tegenover. In de in 2018 verschenen editie - over de vogels van 2017 - wordt speciaal stilgestaan bij drie vogels waar Den Haag met zijn randgemeenten een jarenlange bijzondere band mee heeft en/of aan het krijgen is: de (blauwe) reiger en de reigàh (ooievaar) en de nieuwkomer in dit rijtje: de grote zilverreiger. Last but not least is net als in de afgelopen jaren het 'MUS-rapport' toegevoegd. Waarmee de cirkel weer rond is. De samensteller daarvan is ons eerder genoemde onvermoeibare erelid, die daarmee toch nog steeds zijn stempel drukt op dit inventarisatierapport.

De redactie van het hoofdbestanddeel van het rapport bestond afgelopen jaar uit het geroutineerde viertal Wim Kooij, André Saanen, Boudewijn Schreiner en de coördinator Ruud van der Waard. Dit is hetzelfde kwartet dat inmiddels ook bezig is met de voorbereidingen van het rapport over 2018.

Ooievaarsringproject 2018

Om onderzoek te doen naar de ooievaarspopulatie in Den Haag en omgeving, startte de Haagse Vogelbescherming in 2012 een ringproject, gefinancierd en uitgevoerd vanuit de vereniging. Doel is meer inzicht verkrijgen in o.a. de grootte van de regionale ooievaarspopulatie, herkomst, broedsucces, foerageergebied, trekbewegingen en overleving. De vogelstand is een belangrijke graadmeter van hoe het gaat met de natuur, die ook ons leefgebied is.

Het ringproject blijkt welkome neveneffecten te hebben: geringde jongen die in de vogelopvang worden binnengebracht, kunnen na herstel worden teruggeplaatst bij het juiste nest en dus in een voor hen veilig territorium. Het project wordt in de loop van de tijd breder: we organiseren excursies, geven lezingen en werken

mee aan de landelijke weblog www.beleefdelente.nl. Verder is er contact met ons bij overlast door bijvoeren of nesten op schoorstenen. Met elkaar in gesprek gaan is ons streven, weet ons te vinden via info@haagsevogels.nl.

Toelichting

Weersomstandigheden en voedselaanbod

Het seizoen start optimistisch met zacht lenteweer en in april groeien de donskuikens als kool. Vanaf juni wordt het extreem droog en er volgen een paar bloedhete maanden. Vooral in het oosten van het land hebben de - dan bijna vliegvlugge - jonge ooievaars het zwaar. De verdroorde grond biedt nauwelijks voedsel, waardoor jongen vermageren en verzwakken op het nest. In onze regio is dit probleem minder aan de orde en op twee nesten vliegen zelfs 4 jongen uit.

Foto: Gera Nieland

het ringen van de jonge ooievaars bij Manege Berestein

Overzicht van nesten en uitgevlogen jongen

Aantal bezette nesten: 16	Aantal uitgevlogen jongen: 28	Gegevens van geringde ouders #
Den Haag Smaragdhorst 258-276	1*	1907 Herwijnen 1993, v 9165 Heemstede 2008, m
Den Haag Suzannaland blok 3	2*	
Den Haag Suzannaland blok 2	4*	5323 Gorssel 2002, m
Den Haag Suzannaland blok 1	geen jongen	
Den Haag Britse School	3	
Den Haag Manege Berestein	1* (1 ingeslapen)	
Voorburg Molen de Vlieger	4*	
Leidschendam Oostvlietweg	1	M5839 Mechelen B 2006, v
Leidschendam Noortheylaan	1	2E681 Warmond 2013, o
Leidschendam Kniplaan	0	
Leidschendam Schakenbosch	3*	3E733 Rijswijk Don Bosco 2014, v 2E619 Voorburg Molen de Vlieger 2014, m
Leidschendam Stompwijkseweg	0 (1 dood jong op nest)	2E344 Woerden 2012, o
Rijswijk Don Bosco	3	2050 Woerden 1993, m
Rijswijk P. Werthweynstraat	1	
Wassenaar Kasteel Oud-Wassenaar	3*	
Wassenaar SBB opstallen	1	4E110 Heemstede 2016, o

*) in 2018 hebben we op de nesten in totaal 18 jongen geringd

#) ringnummer geboorteplaats en -jaar, geslacht

m=man v=vrouw

o=onbekend, om het geslacht van een ouer te kunnen vaststellen, is het nodig een paring te zien

Oude nesten weer in gebruik

Den Haag Britse School: nadat het er een jaar verlaten bij heeft gelegen, broedt er een ongeringd paar op het boomnest. Leidschendam Noortheylaan: na twee jaar leegstand is het bezet door een nieuwe geringde ouer (die eerder een nestelpoging heeft gedaan op Wassenaar Acacialaan) met ongeringde partner.

Nieuwe nesten

Leidschendammerhout: met uitzicht op Vogelplas Starrevaart bouwt 3E750 (Oud-Kasteel Wassenaar 2015, m) in rap tempo een nest op de top van een omgeknaakte

boom. Er wordt een vrouw en een paring gezien, maar het komt niet van een broedsel. Rijswijk Werthweynstraat: hier heeft een ongeringd paar een daknest gebouwd. Wassenaar SBB opstallen: nadat er in eerdere jaren ouers zijn gesignaleerd op het nest van de verlaten hooischuur, is er dit jaar één jong opgegroeid en uitgevlogen.

Verlaten nesten

Leidschendam De Tol: het nest op de gsm-mast ligt er meestal leeg bij en 2E605 (Molen de Vlieger 2013, v) brengt - net als vorig jaar - regelmatig een bezoek

aan Rijswijk Don Bosco. Rijswijk Park te Voorde: het is onbekend of het ooievaarspaar heeft gebroed in de reigerkolonie. Toen de bomen nog niet dicht in het blad zaten, leek het oude nest verlaten. Is het ongeringde paar wellicht verhuisd naar de Werthweynstraat?

Niet voeren

We zien op enkele stedelijke plekken problemen ontstaan, vooral bij parken met vijvers:

1. op voerplekken wordt allerlei afval gedumpt;
2. achtergebleven etensresten veroorzaken rattenplagen;
3. in de buurt van verkeer worden de vogels aangereden. Mensen bedoelen het voeren ongetwijfeld goed, maar de dieren worden vervolgens onterecht als 'schuldige' aangewezen voor de overlast.

Advies/werkzaamheden

Na de succesvolle plaatsing van de door Martin van de Reep ontworpen nestconstructie op Den Haag Suzannaland blok 2, hebben wij in februari een zelfde constructie geplaatst op de blokken 1 en 3. Het gaat hier om vervanging van een bestaande nestplek. De constructie betekent de volgende verbeteringen voor de bewoners:

1. de schoorsteenopeningen blijven vrij van takken;
2. de constructie kan voor schoorsteen-

Foto: Caroline Walta

Nestconstructie voor de schoorsteen, een ontwerp van de HVB

Foto: Caroline Walta

Rogier Mos plaatst de nestconstructie

Foto: Caroline Walta

Teamwork door HVB vrijwilligers

- vegen open en tijdelijk verplaatst worden bij onderhoud;
3. minder last van uitwerpselen op de terrassen. De klus is in twee weekeinden door vrijwilligers van de HVB geklaard.

Verder kregen we een melding over nestmateriaal op een huis in een Leidschendamse woonwijk. Het bleek te gaan om geringde ooievaar 1536 (Ooievaarsdorp Het Liesveld 1991, m). In het wild kunnen ooievaars 30 jaar worden en met een leeftijd van 27, was het tijd voor dit oudje om 'met pensioen te gaan'. Door een jongere generatie ooievaars verstiten van zijn nestplek op Kasteel Oud-Wassenaar, begon hij met het aanbrengen van takken op het genoemde huis. Van echte nestbouw was geen sprake en de oude ooievaar verdween uit beeld. Tot oktober, als we een melding krijgen dat de ooievaar is omgekomen bij

Foto: Caroline Walta

Kijkje in een nest met 4 jongen

Rotterdam Airport, tijdens een actie waarbij de start- en landingsbanen worden vrijgehouden van vogels. Onze oudste ooievaar is zo definitief ‘gevlogen’.

Vogelopvang De Wulp

Op 2 juli bracht de dierenambulance in de opvang ooievaar 5E277 binnen, een jong van het nest in Den Haag Suzannaland blok 2. Op 9 juli is de aangesterkte vogel teruggebracht naar het daknest. De volgende dag zat het hulpeloos op een balkon verderop in de wijk. Om herhaling te voorkomen, hebben wij het jong overgebracht naar ooievaarsopvang/buitenstation De Lokkerij in Drenthe (Reestdal). Hier is de Haagse ooievaar verder opgegroeid en in augustus met een groot aantal soortgenoten de wijde wereld in gevlogen. Caroline Walta is dit jaar diverse weekeinden als vrijwilliger in De Lokkerij aan de slag ge-

Foto: Caroline Walta

Haagse jonge ooievaar herstelt verder in Drentse opvang

gaan, op de hoogtijdagen van de droogte zaten er maar liefst 61 ooievaarders in deze opvang.

Op 31 juli kon een hoogwerker van de Gemeente Den Haag bijspringen om jonge ooievaar 5E826 uit het nest van Den Haag Manege Berestein te halen. In de vogelopvang bleek de vogel diverse pijnlijke vergroeiingen te hebben aan poten en vleugels en besloten is de vogel direct te laten inslapen. Het andere jong van het nest is succesvol uitgevlogen.

Aangezien Caroline hiervoor toch in de vogelopvang was, kon zij gelijk twee andere jonge ooievaarders uit De Wulp overbrengen naar ooievaardersopvang/buitenstation Herwijnen (Groene Hart, langs de Waal). Na een periode van uitwennen zijn deze twee ooievaarders dit najaar met soortgenoten op trek gegaan. Tot slot is er op 15 december nog een door de vogelopvang verzorgd geringd jong uit Alphen aan den Rijn naar Herwijnen gebracht. Doel is deze vogel te laten aansluiten bij de ooievaarders die in februari/maart terugkomen van de trek en zo te laten ‘uitwennen’.

Foto: Inge Vrolijk

Een in de vogelopvang herstelde jonge ooievaar wordt vrijgelaten

Ringterugmeldingen

3E750 (Kasteel Oud-Wassenaar 2015) start in maart met nestbouw op een omgeknaakte boom in Leidschendammerhout (bij Vogelplas Starrevaart). Nog geen (vaste) partner en broedsel.

3E841 (Voorburg Molen de Vlieger 2015) waargenomen in de polders ten noord-oosten van Leiden. In november en december pikt de ooievaar een hapje mee bij voederlingen in Vogelpark Avifauna.

4E661 (Den Haag Suzannaland blok 2 2016) neemt in april een kijkje bij het nest Den Haag Manege Berestein.

4E667 (Den Haag Smaragdhorst 2016) struint in juli in de weilanden rond Aarlanderveen.

4E675 (Leidschendam Schakenbosch 2016) na het uitvliegen in de regio gebleven. Ook in 2018 wordt de vogel regelmatig gezien, vooral in Leidschendam-Voorburg.

4E676 (Leidschendam Schakenbosch 2016) waargenomen bij de afvalverwerking van Alphen aan den Rijn en in de polders rond Woerden.

5E260 (Den Haag Suzannaland blok 3) en 5E263 en 5E264 (Voorburg Molen de Vlieger 2017) foerageren in mei op het veld tussen de Westvlietweg en de A4.

4E670 (Voorburg Molen de Vlieger 2016), 5E263, 5E264 (idem 2017) en 5E260 (Den Haag Suzannaland blok 3 2017) zoeken tijdens de extreem droge zomermaanden hun heil tot de vuilstort in het westelijk havengebied van Amsterdam. Daar foerageren ook andere ooievaars en grote groepen meeuwen.

5E274 (Suzannaland blok 2 2018) is succesvol uitgevlogen, maar loopt sinds 31 augustus mank (rechtvoet) en is in de regio gebleven. De vogel heeft aansluiting gevonden bij de groep overwinterende ooievaars.

5E275 (Suzannaland blok 2 2018) is na het uitvliegen dood gevonden naast het nest op blok 3. Er was geen sprake van beknelling of uitwendige verwondingen, verenkled en gewicht duidde op een goede conditie. Wellicht inwendig letsel, er was geen reden voor het verrichten van sectie.

Foto: Caroline Walta

Klimmer Peter Waenink helpt bij het ringen van de jonge ooievaars

Alle genoemde jonge ooievaars die Vogelopvang De Wulp hebben verlaten, zijn geringsd om te kunnen volgen hoe het ze in de toekomst vergaat.

Publiciteit

In juni hebben diverse lokale media verslag gedaan over het ringen van de jonge Haagse ooievaars. Verder zijn er uitgebreide reportages verschenen op www.haagsallerlei.nl en www.bethaagsegroen.nl (zoek op 'ooievaar'). Omroep Midvliet maakte een uitgebreide filmreportage over het ringen van de jongen in Voorburg, de uitzending staat op www.midvliet.nl op datum 11 juni 2018. De Haagse ooievaars waren ook regelmatig in het nieuws op Den Haag FM en Omroep West.

Wij geven graag excursies en lezingen over de ooievaars. Deze duren tussen de 1½ en 2 uur en zijn leuk voor alle leeftijden. Ze worden aangekondigd op o.a. www.haagsevogels.nl. U kunt deze activiteiten ook bij ons aanvragen, stuur voor meer informatie een mail aan info@haagsevogels.nl.

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar de medewerking van nesteigenaren, beheerders van gebouwen en oefeningen van Brandweer Haaglanden; klimwerk door Peter Waenink; expertise van Martin van de Reep; samenwerking met Wim van Nee en Annemieke Enters (Stichting Ooievaars Research & Knowhow). In 2018 konden we dankzij sponsoring gebruik maken van een hoogwerker voor een ring- en een reddingsactie.

Een schat aan gegevens over het ooievaarsnest bij Manege Berestein is beschikbaar door observaties vanuit de naastgelegen flat door An Blonk, met hulp van Wim en Harriet Kolber. Het nest bij de SBB opstallen wordt geobserveerd door Adri Remeus. We bedanken alle trouwe ringaflezers voor het doorgeven van hun waarnemingen!

Dierenambulances en Vogelopvang De Wulp bedankt voor het verlenen van eer-

Foto: Inge Vrolijk

Het ringen van jonge ooievaars dankzij een oefening van de brandweer Haaglanden

ste hulp, opvang en verzorging. De familie Koopman (De Lokkerij) en Van Anandel (Herwijnen) zijn we zeer dankbaar, want op hun buitenstations konden ooievaars uit onze regio uitwinnen en aangesterkt de vrijheid tegemoet gegaan.

Caroline Walta

De Jeugdcommissie

De Jeugdcommissie breekt zich het hoofd over de vraag hoe je anno 2018-2019 kinderen die 'al zoveel hebben' kunt interesseren voor de vogelwereld en het werk van de HVB. Ze heeft gekeken naar onderzoeken met als onderwerp 'wat houdt kinderen in de leeftijd van 8 tot 16 bezig?'. Kinderen hebben het druk. De concurrentie met school, sportverenigingen, sociale media enz. is groot. Tijd voor specifieke natuurverenigingsactiviteiten – jeugdexcursies, cursussen – lijkt er nauwelijks te zijn. Tegen die achtergrond lijkt de weg naar een bloei-

ende jeugdafdeling nog lang. De HVB is niet de enige vereniging die worstelt met deze uitdaging. De commissie heeft zijn ambities dan ook gematigd. In Vogelopvang de Wulp zullen we extra aandacht geven aan het ontvangen van groepjes kinderen. Een verjaarspartijtje in en rond de Vogelopvang in het najaar was een groot succes. Die mogelijkheid zullen we nadrukkelijker onder de aandacht brengen. Het is een mooie, directe manier om kennis te maken met de HVB. In 2019 zullen we een op jongeren gerichte excursie inplannen.

Project MUS (Meetnet Urbane Soorten)

In 2018 zijn er 58 postcode(PC-)gebieden (bijna 80%) geteld, één minder dan vorig jaar. Dat was het netto-resultaat van 8 gebieden die t.o.v. 2017 niet werden geteld en 7 t.o.v. 2017 nieuwe gebieden. Verheugend was dat hierbij twee gebieden waren die nog nooit eerder in de Haagse regio voor MUS zijn geteld. Beide door voor MUS nieuwe tellers. Dat waren Steenvoorde zuidoost in Rijswijk en Ypenburg bloemenwijk. Dat het aantal PC-gebieden dat niet geteld werd zo groot is, komt vooral doordat twee tellers die in 2017 allebei 2 gebieden voor hun rekening hadden genomen er helaas mee stopten. Het stadsdeel Segbroek, Leidschendam en Voorburg werden integraal geteld.

Deze 58 gebieden werden geteld door 54 tellers want 4 tellers namen in 2018 twee gebieden voor hun rekening. Van deze 54 tellers waren er 6 (ca. 11%) geen lid van de Haagse Vogelbescherming (HVB). Opvallend is dat slechts ca. 40% van de 48 HVB-leden op een of andere manier actief is in de vereniging. Het aandeel vrouwelijke tellers bedroeg ca. 22%.

Punt van zorg voor 2019 is dat in het stadsdeel Laak tot nu toe nog geen enkele teller voor de 5 PC-gebieden is gevonden en dat er in Scheveningen slechts voor 50% van de 6 gebieden een teller is.

Het eindrapport over de tellingen kwam al in december gereed en de lay-out werd ook nu weer verzorgd door Germaine Pasmans. Het werd als dank als pdf-document naar alle tellers gestuurd en op de website van de HVB geplaatst. Een korte samenvatting werd, evenals in 2017, weer geleverd voor het Inventarisatierapport 2018.

Uit de uitkomsten van het onderzoek over 2018 blijkt dat er in totaal meer dan 20.000 exemplaren van 93 verschillende

soorten zijn geturfd met een gemiddelde van 352 per PC-gebied. Dat is iets lager dan in 2017 toen dat 372 bedroeg. Nieuwe soorten in 2018 waren grote zilverreiger en wiewaal. Zij brengen het totaal ooit in de regio getelde soorten op 133.

Inmiddels is de kleine mantelmeeuw de zilvermeeuw duidelijk in aantal voorbij gestreefd. De kauw raakte een groot deel van zijn dominantie als meest getelde soort kwijt. Exoten als Canadese gans, nijlgans en halsbandparkiet boeren goed in het Haagse en nemen elk zo'n 30 tot 45% van de landelijke totalen in MUS voor hun rekening.

Door Sovon wordt de unieke constructie in het Haagse steeds meer gewaardeerd. Op de website van Sovon verscheen een uitgebreid interview met ondergetekende hierover (<https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/de-ban-van-haagse-stadsvogels-tom-loorij>). In Sovon-nieuws 3 (2018) werd hieruit nogmaals geciteerd in een oproep om in 2019 vooral aan MUS mee te doen. Het is dus duidelijk dat er optimale contacten met Sovon (Jan Schoppers) zijn; ook die met de individuele tellers waren zoals vandoord veelvuldig en in goede verstandhouding. Jan wordt dank gezegd dat hij, zoals gebruikelijk de laatste jaren, de landelijke uitkomsten verstrekke zodat een goede vergelijking van de resultaten in de Haagse regio en de landelijke uitkomsten mogelijk is. Hieruit blijkt dat de tellers in de Haagse regio maar liefst ongeveer 9% uitmaken van alle MUS-tellers in Nederland en de Haagse regio daarmee tot de best getelde stedelijke gebieden behoort. Dat is een groot compliment voor het enthousiasme waarmee de 48 HVB-leden (en de 6 andere tellers) hebben deelgenomen aan het MUS-project in 2018.

Tom Loorij

Bestuur, commissies en beheerders vogelrustgebieden per 31-12-2018

Bestuur HVB

Hans Elders, voorzitter
Jeroen Melcherts, secretaris
Rob de Jong, penningmeester
Rogier Mos, lid
Frits IJzendoorn, lid
John Woudstra, lid

Ledenadministratie

Rob de Jong

Beleidsadviescommissie

Hans Elders
Jeroen Melcherts

Commissie Excursies en Lezingen (CEL)

Henk Wardenaar, voorzitter
Rita Mens, secretaris
Jan Pietersen, penningmeester
Renée Lankhorst, lid
Muriel Kommer, meldpunt excursies
Maarten Souverijn, lezingen-programma
Eduard Opperman, cursussen
Vogelherkenning

Vertegenwoordigers HVB in extern overleg

Martin van de Reep, ZH-vogelaarsoverleg
Tom Loorij, Vogelbescherming Nederland

Fondsenwervingscommissie

Jeroen Melcherts

Commissie

Inventarisatierapport

André Saanen, dataverwerking
Ruud van der Waard, inzamen telgegevens
Wim Kooij, controle en layout
Boudewijn Schreiner, controle en layout
Tom Loorij, adviseur

Jeugdcommissie

Foeke Zeilstra
Hans Elders
Adri Remeeus
Wim Kooij

Kascommissie

Peter Huisman
André Smit

Milieucommissie

Ruud van der Waard
Martin van de Reep
Adri Remeeus

MUS-project

Tom Loorij

Ooievaarsproject

Caroline Walta
Vincent van der Spek
Maarten Verrips
Peter Waenink
Erik Evers

Postmaster

Loes Loorij

PR-commissie

Foeke Zeilstra
Jeroen Melcherts
Hans Elders

Veldwerkcommissie

Boudewijn Schreiner
Martin van de Reep
Dick Pescott
Peter Waenink
Vacature

Vogelopvangcentrum

De Wulp

John Woudstra
Jeroen Melcherts
Rob de Jong
Sharon Lexmond
Lizzy Looijestijn

Redactie Wulp + Ganzenveer

Foeke Zeilstra
Loes Loorij
Germaine Pasmans

Beheerders vogelrustgebieden

Gravin van Bylandt

Boudewijn Schreiner,
Ingrid Megens

Henk van Dongen

Boudewijn Schreiner

Eendenkooi Zuiderpark

Ruud van der Waard

André van der Laantuin

Marco Simonis, Frank Kremer

Vogeltuyn Marlot

Marco Simonis

Eilandjes Meer en Bos

Rogier Mos

Overvoorde

Eric Wisse, Conny de Bruijn

Abraham Schierbeektuin

Hetty Mos, Hilde Kùpfer

Vredenoord

Peter Waenink, Wim Borghoff

Het Litoraal

Frederik Hoogerhoud

Ockenburgh

Hetty Mos

Uitnodiging en agenda **Algemene Ledenvergadering 2019** maandag 8 april 2019

Graag nodig ik u uit om de algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omtreken bij te wonen. De vergadering vindt plaats op **maandagavond 8 april 2019** in 't Benoordenhuis, Bisschopstraat 5, 2596 XH Den Haag.
Aanvang 20.00 uur. Zaal open: 19.30 uur.

Agenda

1. Opening
2. Mededelingen
3. Notulen ALV de dato 11 april 2018, zie www.haagsevogels.nl
4. Jaarverslag 2018
5. Financieel jaarverslag 2018
6. Verslag kascommissie
7. Decharge bestuur
8. Benoeming leden kascommissie
9. Mutaties bestuursleden
10. Begroting 2019
11. Rondvraag
12. Sluiting

Hans Elders, voorzitter Haagse Vogelbescherming